

Ontwerp Omgevingsvisie – Kennisplein 17 mei 2017

Vragen en antwoorden

Ruimte voor Initiatief

1.	Hoe gaat het uitgewerkt worden, het 'ja mits' principe? Hoe ga je veranderen?	Dat is een vraag voor de volgende fase. Er zijn veel manieren zijn om dat te doen. Bijvoorbeeld hoogleraar Manon de Ruijter gaf aan dat het elke keer van de situatie afhangt hoe je je opgesteld. Zij gaf het advies; pak die opgave op en ga dat samen met het bestuur, GS en PS, verder doordenken en uitwerken.
2.	De rest van de delen uit het Omgevingsplan van 2006 zijn nog actief voorlopig. Net zoals het experimentenkader. Is er gedacht om dat aan te passen?	Deze delen worden stap voor stap vervangen zoals staat aangegeven in het juridisch deel van de Omgevingsvisie
3.	Wanneer gaan we aan de slag hiermee?	Voor deze opgave wordt een startnotitie gemaakt na vaststelling van de Omgevingsvisie.
4.	Kunnen we niet eerder starten dan eind van het jaar?	Dat is een suggestie die u kunt doen aan het bestuur.
5.	Je bepaalt per opgave wie mee doet en wat belangrijk is. Wat is het verschil met wat we nu doen?	Het verschil zit hem nu in de wederkerigheid en complementariteit. Vraagstukken vragen steeds vaker om samenwerking. Samen kun je meer impact realiseren en betekenisvoller zijn voor de samenleving.
6.	In de tekst staat iets over de belofte van bestuurlijke vernieuwing waarmaken. Hoe definieer je dat?	Bij de stichting van de provincie zei de eerste commissaris dat het een provincie moest worden die het verschil kan maken; complementair zijn aan wat de gemeenten al doen. Dat is de belofte van bestuurlijke vernieuwing. Dat gaan we in de volgende fase handen en voeten geven. Hierover zijn we in gesprek met gemeenten en waterschap.
7.	In de tekst staat iets over effectiever besturen. Heeft het een relatie tot de kerntakendiscussie?	Nee, niet met de kerntaken.

Krachtige Samenleving

1.	Heeft u bij het opstellen van de visie contact gehad met CMO?	De provincie heeft samen met CMO de gesprekken gevoerd met gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijfskringen.
2.	Er zijn regionale verschillen. Hoe zorgen we ervoor dat er geen concurrentie tussen gemeenten ontstaat in de uitwerking van de visie, bijvoorbeeld ten aanzien van het operationaliseren van “ van bovenlokale betekenis zijn” ?	We gaan samen met gemeenten onderzoeken wanneer de provincie een toegevoegde waarde heeft en meedoet en welke mogelijkheden er zijn om op bovenlokaal niveau met experimenten bij te dragen aan het ontwikkelen van nieuwe inzichten op het gebied van krachtige samenleving. Dit maakt onderdeel uit van de uitwerking van de visie, samen met partners in een operationele aanpak (nieuw beleid en bijbehorende instrumenten). Op basis hiervan wordt een doorstartnotitie opgesteld, deze wordt conform de startnotitie oktober 2015 aan PS voorgelegd. Het maken van afspraken kan hier onderdeel van zijn.
3.	Waarom beperken we ons tot de kernopgaven?	In de startnotitie is door PS vastgesteld dat de strategische hoofdkeuzen in de OVF betrekking hebben op de zes inhoudelijk provinciale kerntaken. Voor het samenstellen van de strategische hoofdkeuzen van de Omgevingsvisie zijn met name de maatschappelijke opgaven uit het Atelier richting gevend geweest. Deze resultaten, die een bredere scope hebben dan de minimale wettelijke scope. Deze zijn vervolgens door Provinciale Staten aangemerkt als hoofdopgaven voor de Omgevingsvisie.
4.	Wat is de rolverdeling tussen gemeente en provincie? En zijn hier afspraken over gemaakt?	De primaire bevoegdheid ligt voor sociale opgaven bij de gemeente. We gaan samen met gemeenten onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om op bovenlokaal niveau met experimenten bij te dragen aan het ontwikkelen van nieuwe inzichten op het gebied van krachtige samenleving. Dit maakt onderdeel uit van de uitwerking van de visie, samen met partners in een operationele aanpak (nieuw beleid en bijbehorende instrumenten). Op basis hiervan wordt een doorstartnotitie opgesteld, deze wordt aan PS voorgelegd. Het maken van afspraken kan hier onderdeel van zijn.

5.	Wat bedoel je het woord potentie in de tekst van krachtige samenleving	Het woord potentie verwijst naar het werkprincipe mensen maken Flevoland (zie het flevo-principe)
6.	Wat doe je als een gemeente in gebreke blijft?	Dit hangt van het vraagstuk en context af en is vervolgens een politiek bestuurlijke afweging.
7.	Wat bedoelt u met het woord ontwikkeling, ontplooiing in de tekst van krachtige samenleving?	In 2030 wil Flevoland bekend staan met uitstekende mogelijkheden voor ontplooiing, ontwikkeling en ontspanning. Hoe we dit gaan doen en welke bijdragen de provincie daaraan kan leveren wordt uitgewerkt in een doorstartnotitie. Het trendatelier kan hier ook een rol bij spelen.
8.	Specifieke vergrijzingsproblematiek? Wat voor rol zouden we daar in kunnen spelen?	Wij zullen samen met partners de regionale en sociale ontwikkelingen op de voet volgen. Dit om gezamenlijk nieuwe opgaven (vergrijzingsproblematiek zou daar een voorbeeld van kunnen zijn) tijdig te signaleren en om die passende wijze te agenderen.
9.	Wordt de subsidie voor eenzaamheidsbestrijding verlengd?	Dit is geen onderwerp van de Omgevingsvisie
10.	We doen alleen mee als toegevoegde waarde kunnen zijn? Wanneer ben je dan van bovenlokale betekenis?	We gaan samen met gemeenten onderzoeken wanneer de provincie een toegevoegde waarde heeft en meedoet en welke mogelijkheden er zijn om op bovenlokaal niveau met experimenten bij te dragen aan het ontwikkelen van nieuwe inzichten op het gebied van krachtige samenleving. Dit maakt onderdeel uit van de uitwerking van de visie, samen met partners in een operationele aanpak (nieuw beleid en bijbehorende instrumenten). Op basis hiervan wordt een doorstartnotitie opgesteld, deze wordt aan PS voorgelegd. Het maken van afspraken kan hier onderdeel van zijn.
11.	Bereiden we ons voor op krimpscenario's ?	In het trendatelier zullen trends en ontwikkelingen voor de lange termijn worden gemonitord.
12.	Hoe voorkom je dat opgaven sneuvelen?	De politiek bepaalt met welke opgaven in welke intensiteit we aan de gang gaan. En zij bepaalt ook wanneer deze opgaven worden afgebouwd cq worden gestopt. Om de politiek hierin te faciliteren worden periodiek de voortgang van de opgaven gemonitord. We willen dat de visie blijft aansluiten bij de relevante maatschappelijke opgaven. De

		<p>provincie heeft daarom een trendatelier. In dit atelier doen we onderzoek naar onder andere maatschappelijke ontwikkelingen, demografische ontwikkelingen, de invloed van technologische ontwikkelingen op Flevoland. Op basis van de inzichten uit het trendatelier en de dialoog hierover met partners doen we voorstellen om de visie te actualiseren. Bijvoorbeeld om een nieuwe strategische opgave voor de lange termijn toe te voegen of een ambitie uit de visie aan te passen. Hierdoor blijft de Omgevingsvisie actueel.</p>
--	--	---

Regionale Kracht

1.	Wat is de strekking van dit perspectief?	<p>Grenzen doen er steeds minder toe. Regio wordt steeds groter. Flevoland maakt onderdeel uit van grotere regionale netwerken. In deze opgave gaat het over de positie die Flevoland in deze netwerken inneemt.</p> <p>Thematiek in deze opgave is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - excellente woonmilieus irt de Metropoolregio Amsterdam - Lelystad Airport - Groen-blaauwe structuren - Landbouw (wordt in ander perspectief uitgewerkt).
2.	Hoe wordt dit verder uitgewerkt?	<p>Er is interesse bij andere partijen voor deze thema's. Uitwerking vindt plaats in programma's. Dat gaan we samen met onze partners doen.</p>
3.	Welke partners?	<p>Onder andere de Metropoolregio Amsterdam, gemeenten, luchthaven, natuurorganisaties etc.</p>
4.	Hoe krijgen de programma's verder invulling en betekenis?	<p>Dat zal bij de verdere uitwerking vorm krijgen. Een van de Flevoprincipes is 'wees betekenisvol'</p>
5.	Hoe wordt de voorgang gemeten?	<p>Dit is onderdeel van de beleidscyclus, zoals in het juridisch deel van de visie staat toegelicht</p>
6.	Waarom wordt de relatie met de regio Zwolle niet expliciet genoemd?	<p>De regio Zwolle komt wel aan bod in de visie. Vanuit onderzoeken is gebleken dat de betekenis van deze regio groeiende is, maar niet zo sterk is als met de MRA. We gaan deze ontwikkelingen op de voet volgen, zodat we direct adequaat kunnen</p>

		handelen op moment dat zich interessante ontwikkelingen en kansen voordoen.
7.	Is in de visie opgenomen dat rol van de provincie kan verschillen per gemeente, afhankelijk van de omvang van de gemeente?	Nee

Landbouw: Meerdere Smaken

1.	Zijn de ondernemers voldoende toegerust om de kwaliteitsslag te maken en hoe gaat de ondernemer die slag maken?	Op basis van deze visie kunnen we voor de ondernemers mogelijkheden 'een gereedschapskist' creëren: onderling meer richten op kennisdeling; sterk onderwijs: korte lijnen en praktijkgericht; door de agro-innovatiemotor vindt de versnelling plaats. De visie richt zich op versterken van de omgevingsfactoren die nodig zijn voor de kwaliteitsslag.
2.	Hoe raakt deze opgave ook andere opgaven zoals Circulaire Economie en Duurzame Energie?	De voedselproductie in Flevoland zal meer circulair worden met het opraken van grondstoffen. Daarnaast wordt voor de maatschappelijke opgaven circulair en duurzame energie naar de boerenerven en kavels gekeken als plek waar deze opgaven kunnen landen. Agrarisch ondernemers zijn nu al belangrijke initiatiefnemers, kijk naar windmolens en zonnepanelen.
3.	Spelen energiegewassen een rol?	Financieel kan het nu niet uit, maar het wordt niet uitgesloten. Zonneparken op landbouwkavels zijn in principe ook een mogelijkheid, daarvoor wordt binnenkort een voorstel in de commissie Ruimte behandeld.
4.	Het lijkt dat binnen deze opgave alles mogelijk is. Het staat open voor alles en iedereen. Wordt er dan niets uitgesloten?	Gekeken wordt wat uitwerkingswaardig is, de provincie gaat daar wel in sturen. Het gaat daarbij vooral om de top van de bedrijven oftewel bedrijven die nieuwe innovatieve stappen durven te zetten. IN deze zin is de ambitie wel selectief geformuleerd. Het moet bijdragen aan de transitie naar meer diversiteit en vergroting van het adaptatievermogen van de sector en aan behoud/versterking van de omgevingskwaliteit.
5.	Speelt de Floriade nog een rol bij deze opgave?	Ja, Floriade werkt! is ook gericht op innovatie en duurzame voedselproductie en draagt daarmee nu al bij. Er zijn Flevolandse

		bedrijven die daarbij een rol spelen.
6.	Er wordt veel gesproken over de kwaliteit van de grond, in relatie tot zware machines en uitputting van de grond. Bodemdaling is ook een probleem. Worden deze problemen geadresseerd?	Er is al een sterk groeiend bewustzijn in Flevoland. Er worden bijvoorbeeld al bij bedrijven lichtere machines gebruikt, waardoor de bodemproblematiek vermindert wordt. Er zijn ook bedrijven die robots ontwikkelen. Het actieplan Bodem en Water heeft ook de insteek om uitputting van de landbouwgrond te voorkomen. Blijvende goede condities – waaronder een blijvend goede bodemkwaliteit - is randvoorwaarde voor de opgave Landbouw meerdere smaken.
7.	Wat wordt de provincierol bij de opgave landbouw?	Die rol kan verschillend zijn: initiator, facilitator enz. In de volgende fase van de Omgevingsvisie maken we dit per onderdeel concreet.
8.	Hoe gaan we om met bestaand beleid en lopende discussies, bijvoorbeeld vrijkomende erven, gezinsbedrijven e.d.	Deze visie vervangt het visiedeel van de omgevingsvisie. Het vigerend beleid wordt stap voor stap vervangen wanneer de nieuwe instrumenten worden vastgesteld, zoals het programma, beleidsregels en de verordening.

Het Verhaal van Flevoland

1.	Erfgoed van de toekomst: is het de bedoeling om fysieke markeringen aan te brengen in het landschap, zoals bijvoorbeeld de palen bij scheepswrakken?	De lijn erfgoed van de toekomst gaat over de balans tussen behouden en ontwikkelen. Enerzijds behoud van de karakteristieke eigenheid, anderzijds open staan voor nieuwe ontwikkelingen. Ook bij nieuwe initiatieven kan de eigenheid als inspiratiebron benut worden. Het fysiek zichtbaar maken van het verhaal kan hiervan onderdeel zijn. In samenwerking met partners wordt de visie nader uitgewerkt in een operationele aanpak (nieuw beleid en bijbehorende instrumenten). Op basis hiervan wordt een doorstartnotitie opgesteld, deze wordt aan PS voorgelegd.
2.	Hoe ga je om de afhankelijkheid dat je de uitvoering niet zelf gaat doen of niet geheel zelf en je wel doelen wil behalen.	Veel partners hebben aangegeven dat ze bij de uitwerking van deze opgave een rol willen gaan spelen. Met hen gaan we verkennen op welke wijze de visie nader uitgewerkt kan worden in een operationele aanpak (nieuw beleid en bijbehorende

		instrumenten). Op basis hiervan wordt een doorstartnotitie opgesteld, deze wordt aan PS voorgelegd.
3.	Hoe breed is het verhaal van Flevoland? Almere MRA is een eigen verhaal, Urk heeft zijn eigen verhaal.	Het verhaal is als kernopgave ook een manier van werken die terugkomt bij elke opgave. Bij de uitwerking zal ook rekening gehouden worden met regionaal en lokaal maatwerk.
4.	Naast het promoten van Flevoland buiten de provincie, gaan we het verhaal ook aan inwoners vertellen van Flevoland?	In de Ontwerp Omgevingsvisie staat onder andere dat het Verhaal van Flevoland wordt uitgedragen binnen en buiten Flevoland. Het Verhaal gebruiken we als impuls voor onder meer educatie, recreatie, toerisme en marketing.

Circulaire Economie

1.	Hoe verhoudt CE zich tot onze ambities voor zorgvuldig ruimtegebruik, CE lijkt veel ruimte te vragen?	Elke bedrijvigheid leidt tot ruimtebeslag, het verwerken van stromen kost ruimte. Als het gaat om het verwerken van grondstofstromen denken we in eerste instantie aan ontwikkeling op bestaande bedrijfslocaties als Flevokust (relatie biohub Dronten), Omala en andere bestaande bedrijfslocaties voor de verwerking van bijv. beton/cement/metaal etc. Vanuit het perspectief Circulaire Economie gaat het daarbij uiteraard om het zo snel mogelijk verwerken en verhandelen van de stromen.
2.	Hoe verhoudt CE zich tot bijvoorbeeld energieteelt?	In de lijn groene grondstoffen kijken we vooral naar reststromen uit de landbouw. Doelstelling is daarbij groene grondstoffen steeds hoger te verwaarden voor bijvoorbeeld toepassingen in de chemie, farmacie en (bouw)producten. Op dit moment concurreert de opbrengst van vergisting t.b.v. energie nog met meer hoogwaardige toepassingen. Daar ligt een uitdaging voor de programmaliijn 'groene grondstoffen'. Aan de andere kant sluiten we energieteelt niet uit.
3.	Wat hebben bedrijven nodig?	In beide programmaliijnen groene grondstoffen en gebruikte materialen geldt dat met name de vraag van de markt moet worden gestimuleerd. O.a. vanuit het Rijk is al veel gedaan om recycling te stimuleren, maar nog maar weinig aan de vraag naar gerecyclede of biobased materialen. De

		<p>provincie kan hier met inkoop en aanbesteding (en het liefst samen met de gemeenten) een belangrijke rol in vervullen.</p> <p>Daarnaast is het belangrijk voor bedrijven om van elkaar te leren, tot nieuwe businessmodellen te komen; eventueel afval- en grondstofstromen uit te wisselen en samen te werken in de keten om tot kringlopen te komen. Op die punten kan de provincie faciliteren.</p>
4.	Hoe wil je aangeven dat je succesvol wil zijn?	<p>Dat is een hele mooie gedachtelijn die kan worden meegenomen in de uitwerking. Er kan gewerkt worden met bijvoorbeeld criteria of percentages als 10-20% circulair bouw materiaal inzetten bij nieuwbouw of een x% aan hernieuwbaar materiaal. Een onderzoek als 0-meting, het vaststellen van meetbare doelen en nadenken over monitoring hoort wat ons betreft bij verdere uitwerking die we nog dit jaar oppakken.</p>
5.	Welke rollen kan de provincie oppakken?	<p>Er zijn verschillende rollen die de provincie kan aannemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inzetten circulaire inkoop- en aanbesteding: launching customer zijn - Fondsen beschikbaar stellen - Verbinden van partijen - Gerichte inzet met kennis instellingen op ontwikkelen ketens/clusters - Convenanten sluiten met gemeenten en/of woningbouwcorporaties en project-ontwikkelaars - Sturen op de vraag naar circulaire producten: het institutionaliseren van een business development functie - Opschalen van initiatieven/ projecten <p>Optreden als belangenbehartiger gericht op aanpassing van landelijke/ EU wet- en regelgeving, bijvoorbeeld door het mogelijk maken van experimenteerruimte</p>
6.	Wordt het niet teveel uit de circulaire gedachte ontwikkeld ipv economie?	<p>Opgave CE is bedoeld om economie te versterken. Flevoland kan zich met de genoemde ambitie en koers positioneren. Insteek is het maken van producten waar behoefte aan is; de upcyclingslag.</p>
7.	Wat zijn de risico's? Afhankelijk van markt? Concurrentie met andere provincies?	<p>Potentieel risico is dat de transitie naar een circulaire economie niet slaagt. Dat is het risico van elke economische activiteit. Als we</p>

		kijken naar andere provincies onderscheidt Flevoland zich wel met onze ambitie. Gelderland heeft bijvoorbeeld de ambitie van 0% restafval, Groningen/Friesland/Drenthe richten zich op sluiten van kringlopen, dat zijn andere ambities.
8.	Welke eisen stel je aan kans van slagen?	Dit is onderwerp om in de volgende fase nader te bepalen.
9.	Hoe verder? Wordt er ook meer beleid gemaakt en hoe zit dat met budgetteren?	De volgende stap is het uitwerken van elke opgave in startnotities. Daarin komt proces en inhoud voor de verdere uitwerking (tot verkiezingen?). Hierbij zal ook naar budgetten worden gekeken.
10.	In hoeverre is er een link met gebiedsontwikkelingen als Oosterwold?	Hier is voor dit onderwerp geen contact mee gelegd.

Duurzame Energie

1.	Er wordt in de hoofdlijn energie niet gesproken over broeikasgassen, gaat het wel over het terugdringen van broeikasgassen?	Ja, in essentie gaat het over het terugdringen van broeikasgassen. Omdat de opgave voortvloeit uit de klimaatproblematiek. Vanuit deze redenatie zijn we met duurzame energie aan de slag gegaan, met in het achterhoofd dat we het doen voor de CO2-reductie. Veelal wordt de energievraag in Petajoules (PJ) uitgedrukt, om vanuit daar te kijken hoe kan we op de lange termijn de energievraag in kunnen richten. Wij hebben ook voor deze eenheid gekozen.
2	Met een beetje geluk hebben we volgend jaar de klimaatwet. Kan het zijn dat we dan het e.e.a. moeten aanpassen?	Het kan zijn dat de klimaatwet er voor zorgt dat bepaalde opgaven makkelijker of anders te realiseren zijn doordat de rijksoverheid nieuwe handvaten en/of instrumenten aanreikt. Deze zijn wellicht inzetbaar bij het realiseren van de Flevolandse ambitie. Hiervoor biedt de visie ruimte (koersvast op lange termijn, flexibel in de uitvoering)
3	Er wordt in de hoofdlijn energie gesproken over een energieneutrale, provinciale organisatie, gaat dit ook over de voertuigen (bijvoorbeeld auto's van gedeputeerden)?	In de derde fase van het OVF proces wordt de koers geoperationaliseerd in doelstellingen en activiteiten. Dan vindt ook het gesprek over maatregelen en interventies plaats.
4	Weten we de huidige voetafdrukken?	We hebben geen actuele informatie over onze

		voetafdruk. In de opdrachtbrief goed voorbeeld is het bepalen van de voetafdruk als actie opgenomen.
5	De visie zit erg goed in elkaar en ziet er goed uit, soms lijkt het wel of er promotie voor de provincie wordt gemaakt?	De visie is zo opgesteld dat deze een uitnodigende uitstraling heeft om andere partijen uit te nodigen om mee te werken aan de realisatie van de maatschappelijke opgaven. Zoals gevraagd in de startnotitie OVF.
6	Bepalen wij de planologische ruimte voor zon? Hoe betrekken wij de gemeenten bij het maken van dit beleid?	In de startnotitie zon wordt de aanleiding en de aanpak uiteengezet voor het ontwikkelen van provinciale spelregels voor zon. Het betrekken van de gemeenten is onderdeel van de aanpak om te komen tot eenduidig overheidsbeleid (1 overheid / complementariteit) voor zon. Daarmee helpen we initiatiefnemers verder.
7	Worden de verschillende duurzame energie mogelijkheden benoemd in de opgave?	Ja, de verschillende mogelijkheden die Flevoland kansrijk acht, worden genoemd in de visie. We zetten in op bewezen technieken. Het kan zijn dat er in de toekomst nieuwe technieken ontstaan. De visie biedt de ruimte om daar op in te spelen.
8	Op welk percentage duurzame energie zitten we nu en hoeveel moeten we nog? Waar kunnen we stappen mee maken?	<p>Momenteel wordt 30% van de huidige energievraag 36PJ duurzaam ingevuld. Met name door windenergie. In 2050 is de energievraag 41,5 PJ. Besparen, wind, zon op daken en grondgebonden zon zijn metermakers.</p> <p>De Flevolandse spelen daarbij een sleutelrol. Samen met gemeenten en andere partijen denken we na over hoe we de inwoners en ondernemers in beweging kunnen krijgen en welke rol er voor de verschillende partijen is weggelegd.</p> <p>Ter illustratie wordt Groningen woont Slim genoemd, een energiewinkel die mensen ontzorgd bij het verduurzamen van hun woningen. De hele keten van 'ik wil mijn huis verduurzamen' naar financiering en de realisatie is nog amper ontwikkeld. Bij bedrijven speelt dezelfde problematiek.</p>

9	Is de rolverdeling van de verschillende partijen duidelijk? En van de provincie?	In de volgende - derde - fase vindt samen met andere partijen de operationalisering van de koers plaats. In een netwerksetting worden de doelstellingen en activiteiten bepaald. Per activiteit kan vervolgens worden gezien welke bijdrage de provincie kan leveren uitgaande van wederkerigheid met andere partijen en complementariteit t.o.v. de gemeenten. Dit proces zal keer op keer plaatsvinden de rol van de provincie kan gaandeweg een proces veranderen.
10	Wat verwacht de omgeving van de provincie?	In de regionale kopgroep energie zitten momenteel 14 bestuurders met elkaar aan tafel onder voorzitterschap van de provincie. Dit tekent de behoefte aan overleg en samenwerking rondom deze opgave. Met dit netwerk wordt de komende maanden gewerkt aan een gezamenlijke agenda en rolverdeling. .
11	Waarom regelt de provincie het niet zelf?	De provincie kan het niet alleen. Door samenwerking kunnen de overheden en andere regionale partners een grotere bijdrage leveren aan de realisatie van de energietransitie door de Flevolandse en Flevolandse bedrijven.
12	Als je kijkt naar duurzame energie, waar kun je dan mee scoren? Zijn er preventieprogramma's nodig voor burgers en bedrijven?	Besparen en zonnepanelen zijn voor huishoudens en bedrijven momenteel het meest relevant. Er is marketing en ontzorging nodig om hen daadwerkelijk in beweging te krijgen. De uitdaging is om dit intelligent te organiseren.
13	Als je kijkt naar bedrijven? Zetten die ook in op zonnepanelen en besparing?	Ja, zonnepanelen-energie wordt al veelvuldig toegepast. DE-on heeft daar een grote rol in net als de Omgevingsdienst. Met deze en andere partijen gaat onderzocht worden (opdrachtbrief) op welke wijze bedrijven op weg geholpen kunnen worden. Het Activiteitenbesluit geeft daarbij ruggensteun. De wet zegt dat als een bedrijf energiematregelen binnen vijf jaar terug kan verdienen, zij deze maatregelen moeten toepassen.
14	Hoe zit het met geothermie?	Heeft de provincie op dit moment geen ruimtelijke ordening taak liggen. Wel worden enkele initiatieven ondersteund. Er is een opening opgenomen in de visie: ruimte bieden aan technieken die maatschappelijk oppoppen.
15	Waar kunnen we het verschil maken?	De grote kunst is het toegankelijk maken en opschalen van wat werkt en goed gaat. Daar kan je snel het verschil mee maken. Ruimte bieden voor initiatief en inzetten op datgene waarin we goed zijn. Beproefde techniek is daarbij interessant. Er kan tempo mee gemaakt worden en het sluit aan bij het profiel van onze

		beroepsbevolking.
16	Een van de opgaven in de visie is dat er in 2050 geen fossiel gas meer wordt gebruikt. Hoe gaan we dat doen? Hoe kijkt NUON daar tegenaan?	ledere gemeente moet op termijn met een warmteplan komen. De Rijksoverheid heeft de ambitie geuit Nederland in 2050 gasloos is. De provincies hebben dit in het nationale energieakkoord onderschreven evenals de gemeenten. Dit betekent dat mensen op termijn een warmtegarantie gaan krijgen i.p.v. een gasgarantie. Dit begint op te komen en zal stap voor stap gerealiseerd gaan worden. De wijze waarop moet grotendeels nog bepaald worden. Nuon is in Almere bezig met de vraag hoe het daar aanwezige warmtenet verduurzaamd kan worden.
17	We kunnen veel doen met elektriciteit?	Dat klopt. ECN heeft de toekomstige energievraag van Flevoland berekend en wat op duurzaam gebied haalbaar is in het stedelijk en landelijk gebied. Zij verwachten dat gegeven de Flevolandse karakteristiek elektriciteit naar verwachting ook steeds meer gebruikt gaat worden voor verwarming.
18	HVC wat kunnen die allemaal doen?	HVC, ofwel de huisvuilcentrale is een partij die zich aan het oriënteren is hoe zij kunnen investeren in duurzame energie, vooral warmte, en een netwerkpartij kunnen worden.
19	En de regeling zon erop, asbest eraf, wordt die doorgezet voor woningen en bedrijven?	Dit is geen onderwerp voor de Omgevingsvisie, maar de uitwerking. Dan gaan onderzoeken of dit soort meekoppelingen opnieuw gewenst zijn.
21	We zoeken natuurlijke momenten om individuele huishoudens te verduurzamen?	Dat is een interessante benadering. Huiseigenaren focussen zich niet zozeer op verduurzamen, maar wel op comfortverhoging en het verbouwen van hun huis. Tijdens de atelierweek hebben we aangrijpingspunten opgehaald om dit te concretiseren.
22	Worden de uitgangspunten van de kerntaken lossier gelaten?	In de visie staan de opgaven centraal. Dit is een keuze van Provinciale Staten in de startnotitie oktober 2015 geweest. De opgaven hebben wel betrekking op de kerntaken.

Omgevingsvisie algemeen

1.	Kunnen we al starten met het opstellen van startnotities voor de vaststelling?	Dit is aan Provinciale Staten. PS kunnen aan GS opdracht geven om te starten met het opstellen van startnotities voor
----	--	---

		het vervolg.
2.	Welke keuzes op hoofdlijnen representeert de Omgevingsvisie? Zijn dit de keuzes waar het debat volgende week in de staten over zou kunnen gaan?	<p>De keuzes op hoofdlijnen zijn onder meer</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 De bestuursstijl gericht op samenwerking en uitnodigend 2 Visie op hoofdlijnen (compact) 3 De zeven opgaven in de Omgevingsvisie 4 De wijze waarop de visie wordt uitgewerkt in programma's en verordening en de opzet van de beleidscyclus 5 De werkwijze met Flevo-principes 6 Vervolgens is per opgave een richting en ambities uitgezet <p>Het is aan PS waar het debat over wordt gevoerd</p>
3.	Wat wordt van de inspraak verwacht? U heeft namelijk vele partijen gesproken in de voorfase.	Dit is moeilijk te voorspellen, maar elke opgave zit gedegen in elkaar qua onderzoek en betrokkenheid. Het is zodanig uitnodigend geformuleerd, dat partijen erop willen aansluiten. Zie ook het aantal partijen (circa 70) dat op 4 april positief heeft gereageerd op de ambities in de omgevingsvisie.
4.	Zien partijen hun eigen wensen voldoende terug? Het is immers een compact document. Niet alles wat is gezegd in de afgelopen jaren kan hierin zijn opgenomen.	De verwachtingen zijn altijd gemanaged. Opdracht van PS was een visie op hoofdlijnen. Daar kunnen niet alle details in terug komen. Dit is doorlopend gecommuniceerd met de partijen. Dat begrijpen partijen.
5.	Waar zie je infrastructuur terug?	Bij Regionale Kracht, bijvoorbeeld de verbondenheid van de luchthaven met omgeving of Almere met MRA en Utrecht. Deze verbindingen gaan we met partners uitwerken op het moment dat dit opportuun is.
6.	Het juridische aspect? Kunnen we afdwingen?	Daar heb je meer voor nodig dan alleen een visie. De visie geeft een richting aan. Hoe je die kunt afdwingen tref je aan in de verordening, in de programma's en in de uitwerkingen. Basis voor reactieve aanwijzingen van de provincie vormt datgene wat u als PS aanmerkt als zijnde

		van provinciaal belang. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met het feit dat in de nieuwe wet gemeenten primair aan zet zijn, dat is precies omgekeerd aan de huidige situatie.
7.	Hoe omgaan met het dilemma van ruimte voor initiatief en de wens om geen zonneweides toe te laten?	Dat soort dilemma's komen in de fase van uitwerking en uitvoering aan de orde.
8.	De gemeenten zijn ook bezig met omgevingsvisies? Zijn deze in lijn met de provinciale visie?	De wethouders en ambtenaren van alle gemeenten hebben we gesproken. Het beeld is dat deze visie de samenwerking met de overheden ondersteunt.
9.	Moeten gemeenten ook een omgevingsvisie opstellen?	Ja, dat is verplicht op basis van de laatste wetswijziging. Daarnaast hebben gemeenten een omgevingsplan (wat alle bestemmingsplannen in een gemeente vervangt).
10.	We krijgen nog een juridische bijeenkomst toch?!	Ja, van de Omgevingswet. In de volle breedte.
11.	In november nemen we het definitieve besluit? Hoe gaat het verder in de andere fases? Hoe komen we zo spoedig mogelijk tot uitvoering?	In de startnotitie 2015 hebben we gezegd dat in de derde fase de visie wordt uitgewerkt in programma's en middels aparte startnotities aan u worden aangeboden. U kunt bij de vrijgave voor inspraak GS al opdracht geven om de voorbereiding van de startnoties op te starten, met als disclaimer dat de uitkomsten van de inspraak hierop nog van invloed kunnen zijn.
12.	Er staan 7 opgaven in de visie. Er zijn veel meer onderwerpen. Hoe gaan we daarmee om?	U heeft als PS opdracht gegeven om te komen tot een compact document met de strategische hoofdopgaven voor de langere termijn. De 7 opgaven zijn uw keuze d.d. 13 juli 2016. Deze zijn opgenomen in de Omgevingsvisie. Andere onderwerpen zijn geborgd in de verordening en ander provinciaal beleid. Daarnaast komt de provincie haar wettelijke taken op bijvoorbeeld het gebied van water en natuur na.
13.	Waar komt natuur terug in de Omgevingsvisie?	Natuur heeft een plek in Regionale Kracht en Het Verhaal van Flevoland.